

**Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas
ziņojums
par Horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanu**

par pārskata periodu no 01.01.2009. līdz 31.12.2009.

Satura rādītājs

1. Horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanas un uzraudzības nodrošināšana	3
2. Horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanas progress.....	6
2.1. Horizontālā prioritāte "Informācijas sabiedrība" darbības programmā "Cilvēkresursi un nodarbinātība"	6
2.2. Horizontālā prioritāte "Informācijas sabiedrība" darbības programmā "Uzņēmējdarbība un inovācijas"	10
2.3. Horizontālā prioritāte "Informācijas sabiedrība" darbības programmā "Infrastruktūra un pakalpojumi"	13
2.4. Apkopojums par horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanas progress visās darbības programmās	18
2.5. Priekšlikumi horizontālās prioritātes ieviešanas un uzraudzības uzlabošanai.....	21
3. Turpmākās darbības horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanā un uzraudzībā.....	22

1. Horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanas un uzraudzības nodrošināšana

Informācijas sabiedrības attīstība, izmantojot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, Eiropas Savienībā ir noteikta kā nozīmīga joma un līdzeklis Eiropas izaugsmei, nodarbinātībai un konkurētspējai.

Ieviešot informācijas sabiedrību nepieciešams radīt visiem vienādas iespējas lietot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas un e-pakalpojumus, samazināt digitālo plaisu un uzlabot iespējas un dzīves kvalitāti arī tiem iedzīvotājiem, kuri nelieto modernās tehnoloģijas.

Lai ieviestu informācijas sabiedrību, nepieciešams sasniegt vairākus mērķus:

- ikvienam Latvijas iedzīvotājam iespēja un prasmes lietot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas un pieejami e-pakalpojumi;
- iedzīvotājiem un komercdarbībai pieejams bagātīgs pakalpojumu klāsts un saturs, kas atvieglo dzīvi un ļauj pilnvērtīgi attīstīties;
- informācijas un komunikāciju tehnoloģiju aktīvs izmantojums inovācijām komercdarbībā, radot pievienotās vērtības pieaugumu.

Stratēģija i2010 (2006-2010) izstrādāta kā Eiropas informācijas sabiedrības un plašsaziņas līdzekļu politikas stratēģiskais ietvars. Tajā izklāstīta vispārējā politiskā iecere - visā Eiropā veicināt atvērtu un konkurētspējīgu digitālo ekonomiku, un pirmo reizi uzsvērts informācijas un komunikāciju tehnoloģiju svarīgums dzīves kvalitātes uzlabošanā. Tās galīgais mērķis ir izveidot informācijas un komunikāciju tehnoloģiju produktu un pakalpojumu vienoto tirgu par labu Eiropas patērētājiem, uzņēmējiem un pārvaldes iestādēm. i2010 ir šādi mērķi: 1) izveidot Eiropas informācijas telpu, proti, īstenu vienoto digitālās ekonomikas tirgu, tā pilnvērtīgi izmantojot apjomradītu ietaupījumu potenciālu, ko nodrošina 500 miljonu lielais Eiropas patērētāju tirgus, 2) palielināt inovācijas un ieguldījumus informācijas un komunikāciju tehnoloģiju pētniecībā, ņemot vērā, ka informācijas un komunikāciju tehnoloģijas ir būtisks ekonomikas virzītājspēks, un 3) panākt lielāku iekļautību, uzlabot sabiedriskos pakalpojumus un paaugstināt dzīves kvalitāti, t. i., radīt iespēju informācijas sabiedrībā izmantot priekšrocības, ko dod tādas Eiropas vērtības kā iekļautība un dzīves kvalitāte.

Lai veicinātu informācijas sabiedrības attīstību, Latvijā ir apstiprinātas Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādnes 2006.-2013.gadam (turpmāk – pamatnostādnes) (Ministru kabineta 2006.gada 19.jūlija rīkojums Nr. 542 „Par Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņēm 2006.–2013.gadam”), kas ir politikas plānošanas dokuments, kas izstrādāts saskaņā ar Lisabonas stratēģijas mērķiem, Eiropas Savienībā (turpmāk – ES) pieņemtajām vadlīnijām, ES iniciatīvu "i2010 – Eiropas informācijas sabiedrība izaugsmei un nodarbinātībai", ņemot vērā Latvijas situāciju un prioritātes. Pamatnostādnes nosaka vienotu politiku informācijas sabiedrības veidošanai Latvijā.

Saskaņā ar 2007.gada 23.oktobrī apstiprināto Valsts stratēģisko ietvardokumentu 2007.-2013.gada periodam (turpmāk - VSID) kā viena no sešām horizontālajām prioritātēm ir noteikta horizontālā prioritāte „Informācijas sabiedrība”. VSID ir noteikts, ka Informācijas sabiedrības attīstības mērķis ir nodrošināt, lai ikviens iedzīvotājs varētu gūt labumu no informācijas un komunikāciju tehnoloģiju piedāvātajām iespējām.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2007.gada 26.jūnija noteikumiem Nr.419 „Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu” atbildīgās iestādes funkcijas informācijas sabiedrības horizontālās politikas koordinēšanā pildīja Īpašu uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāts.

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2009.gada 1.aprīļa rīkojuma Nr.220 „Par Īpašu uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāta reorganizāciju” 2.punktu, Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija (turpmāk - RAPLM) ar 2009.gada 1.jūniju ir Īpašu uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāta funkciju un tiesību pārņēma. Līdz ar to, saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 26.maija noteikumiem Nr.464 „Grozījumi Ministru kabineta 2007.gada 26.jūnija noteikumos Nr.419 "Kārtība, kādā Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošina plānošanas dokumentu sagatavošanu un šo fondu ieviešanu"" turpmāk RAPLM ir noteikta kā atbildīgā iestāde par informācijas sabiedrības horizontālo politiku.

Lai nodrošinātu, ka Eiropas Savienības struktūrfondu aktivitātēs tiek pilnvērtīgi ieviesta horizontālā prioritāte „Informācijas sabiedrība”, 2009.gadā tika veiktas šādas darbības:

- izstrādātas vadlīnijas "Vadlīnijas par horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanu ES fondu projektu iesniegumu atlasē un īstenošanā" – izstrādātās vadlīnijas tika publicētas Īpašu uzdevumu ministra elektroniskās pārvaldes lietās sekretariāta mājas lapā internetā un RAPLM mājas lapā internetā;
- sniegtas konsultācijas par darbības programmu papildinājumu aktivitāšu un apakšaktivitāšu īstenošanu atbildīgajām iestādēm horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju izstrādes procesā;
- sniegti komentāri un priekšlikumi par nepieciešamajiem precizējumiem par darbības programmu papildinājumu aktivitāšu un apakšaktivitāšu īstenošanu atbildīgo iestāžu izstrādātajiem projekta iesnieguma vērtēšanas kritērijiem par horizontālo prioritāti „Informācijas sabiedrība”, kas tika virzīti apstiprināšanai Eiropas Savienības struktūrfondu uzraudzības komitejā;
- sniegti informatīvie semināri finansējuma saņēmējiem par horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" plānošanu, sagatavojot Eiropas Savienības fondu projekta iesniegumu, ieviešanu, īstenojot Eiropas Savienības fondu projektus un gatavojot ikgadējos pārskatus par Eiropas Savienības fondu līdzfinansētā projekta mērķa grupu un horizontālo prioritāšu ieviešanu;
- piedalīšanās atbildīgo institūciju organizētajos semināros, skaidrojot horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" nozīmi un sniedzot skaidrojumus projektu iesniedzējiem par projektu iesniegumu veidlapas horizontālās prioritātes sadaļas aizpildīšanu;
- gatavota prezentācija 2009.gada 15.oktobra Uzraudzības komitejas sanāksmei „Horizontālā prioritāte "Informācijas sabiedrība"", kas ievietota komiteju dokumentu vadības sistēmā <http://komitejas.esfondi.lv> un ir pieejama visām Eiropas Savienības fondu vadībā iesaistītajām institūcijām.

Sadarbībā ar Finanšu ministriju tika izstrādātas vadlīnijas „Vadlīnijas, kas nosaka horizontālo politiku ieviešanas uzraudzības sistēmas darbības pamatprincipus un uzraudzības kārtību 2007.-2013.gada plānošanas periodā”, lai nodrošinātu vienotu izpratni par 2007.-2013.gada plānošanas perioda Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda horizontālo politiku uzraudzības sistēmas darbību, kā arī, lai novērstu potenciālos riskus, ka par horizontālo politiku koordināciju atbildīgajām institūcijām horizontālo politiku ieviešanas uzraudzībā varētu būt atšķirīga pieeja, tādējādi mazinot horizontālo politiku uzraudzības efektivitāti un tās rezultātus padarītu dažādi interpretējamus.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 27.oktobra noteikumu Nr.1238 „Eiropas Savienības fondu ieviešanas uzraudzības un izvērtēšanas kārtība” 9.4.apakšpunktu par horizontālo politiku koordināciju atbildīgajām institūcijām reizi gadā līdz 20.martam elektroniski jāiesniedz vadošajā iestādē ziņojumu, kurā ir analizēta Eiropas Savienības fondu ieguldījumu atbilstība attiecīgajiem horizontālajiem mērķiem un sasniegtie horizontālie rādītāji iepriekšējā gadā.

RAPLM ziņojums par horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" īstenošanu 2009.gadā (turpmāk – ziņojums) sagatavots atbilstoši Ministru kabineta 2009.gada 27.oktobra noteikumu Nr.174 „Eiropas Savienības fondu ieviešanas uzraudzības un izvērtēšanas kārtība” 9.4.apakšpunktā dotajam uzdevumam un ievērojot Finanšu ministrijas 2009.gada 30.decembra vadlīnijās Nr.10.6 „Vadlīnijas, kas nosaka horizontālo politiku ieviešanas uzraudzības sistēmas darbības pamatprincipus un uzraudzības kārtību 2007.-2013.gada plānošanas periodā” noteikto.

Ziņojumā sniegts pārskats par informācijas sabiedrības ieviešanas un uzraudzības nodrošināšanu, informācijas sabiedrības ieviešanas un uzraudzības radītāju īstenošanas progresu, kā arī sniegti priekšlikumi horizontālās prioritātes ieviešanas un uzraudzības uzlabošanai un aprakstītas turpmākās darbības horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanā un uzraudzībā.

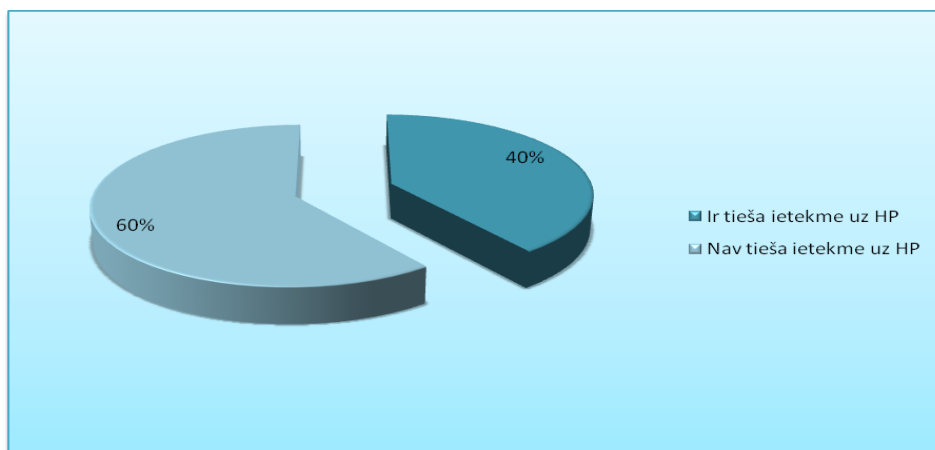
2. Horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanas progress

Horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrība” attīstība paredzēta visās darbības programmās: „Cilvēkresursi un nodarbinātība”, „Uzņēmējdarbība un inovācijas” un „Infrastruktūra un pakalpojumi”. Iespējamais Eiropas Savienības fondu projektu ietekmes līmenis uz informācijas sabiedrības attīstību tiek iedalīts šādi:

- projektam var būt tieša ietekme uz informācijas sabiedrības attīstību. Tas nozīmē, ka projektā ir paredzēti konkrēti pasākumi, kas veicina informācijas sabiedrības veidošanu un attīstību. Piemēram, projekts ir vērsts uz informācijas tehnoloģiju infrastruktūras attīstību un to pieejamību, satura paplašināšanu, lietotāju apmācību.
- projekts var netieši ietekmēt informācijas sabiedrības attīstību. Tas nozīmē, ka projektā nav paredzēti konkrēti pasākumi, kas veicina informācijas sabiedrības attīstību, taču ar projekta aktivitāšu palīdzību tā netieši tiks veicināta. Piemēram, attīsta infrastruktūru paaugstina iedzīvotāju zināšanu līmeni, veicina informētību, t.sk., par publiskiem un citiem pakalpojumiem.
- projekts var tieši neietekmēt informācijas sabiedrības attīstību. Tas nozīmē, ka projektā nav paredzētas konkrētas aktivitātes informācijas sabiedrības attīstībai un projekta aktivitātes negatīvi neietekmēs informācijas sabiedrības attīstību.

2.1. Horizontālā prioritāte "Informācijas sabiedrība" darbības programmā "Cilvēkresursi un nodarbinātība"

Darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājumā kopumā ir aprakstītas 58 aktivitātes/apakšaktivitātes (ja aktivitātei ir apakšaktivitāte, uzskaitītas tiek tikai apakšaktivitātes, jo ir iespējama situācija, kad vienas aktivitātes apakšaktivitātēm ietekmes līmenis uz horizontālo prioritāti „Informācijas sabiedrība” atšķiras) un 40% no tām ir tieša ietekme uz horizontālo prioritāti "Informācijas sabiedrība" (sk. 1.attēlā).

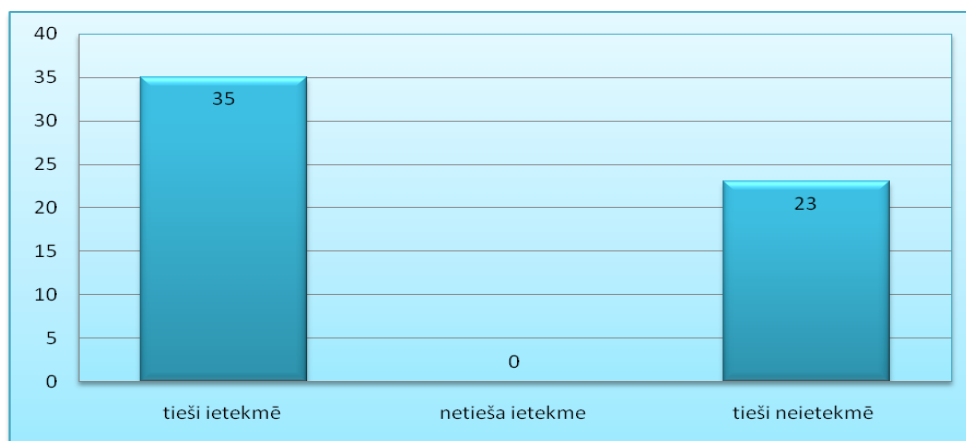

1.attēls Darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma aktivitāšu/apakšaktivitāšu ietekme uz horizontālo prioritāti „Informācijas sabiedrība”

Darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājumā aktivitātes pēc to ietekmes uz informācijas sabiedrības attīstību iedalās šādi:

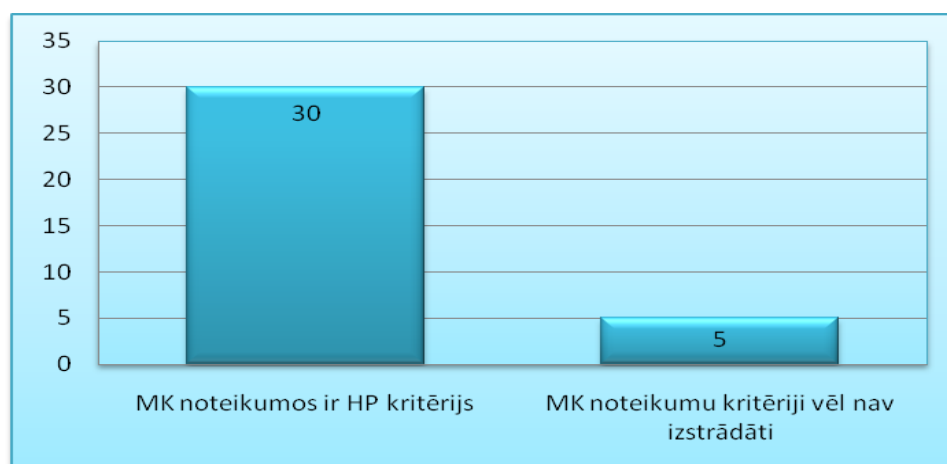
- 35 aktivitātes* tieši ietekmē horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" attīstību;
- 23 aktivitātes* tieši neietekmē horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" attīstību. (sk. 2.attēlā.)

**Iekļautas arī apakšaktivitātes gadījumos, ja aktivitāte pati kopumā neietekmē horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" attīstību, bet tās apakšaktivitātes ietekmē.*

2.attēls. Darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma aktivitāšu/apakšaktivitāšu iedalījums pēc to ietekmes uz horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" attīstību

Līdz pārskata perioda beigām no 35 aktivitātēm/apakšaktivitātēm, kurām ir tieša ietekme uz horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrība” attīstību, bija apstiprināti 30 Ministru kabineta noteikumi par aktivitātes/apakšaktivitātes ieviešanu, kur noteiktajos projekta iesnieguma vērtēšanas kritērijos ir ietverts projekta iesnieguma kvalitātes vērtēšanas kritērijs, kas izvērtē projekta ietekmi uz horizontālo prioritāti "Informācijas sabiedrība". Savukārt Ministru kabineta noteikumi par aktivitātes/apakšaktivitātes ieviešanu nav izstrādāti vai apstiprināti par 5 aktivitātēm/apakšaktivitātēm, kuru darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma aprakstos ir minēts, ka būs tieša ietekme uz horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrība” attīstību (sk. 3.attēlā).

3.attēls. Darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma aktivitāšu/apakšaktivitāšu skaits, par kuru īstenošanu ir apstiprināti Ministru kabineta noteikumi

Tomēr jānorāda, ka, lai arī aktivitāšu/apakšaktivitāšu skaits, kurām ir plānota tieša ietekme uz horizontālās prioritātes attīstību, rezultātā tās varētu nesniegt ietekmi, jo projekta iesnieguma vērtēšanas kritērijs, kas nosaka projekta ietekmi uz horizontālo prioritāti, nav izslēdzošs un projektu darbību, kas tieši veicina informācijas sabiedrības attīstību, iekļaušana projekta iesniegumā nav obligāta.

Lai izmantotu informācijas sabiedrības sniegtās iespējas un veicinātu uz zināšanām balstītas ekonomikas attīstību, būtiska ir iedzīvotāju prasme lietot jaunās tehnoloģijas. Informācijas sabiedrības attīstībai vajadzīgas ir ne tikai iedzīvotāju tehnoloģiskās prasmes, bet arī informācijas prasība - prasme meklēt un atrast informāciju, kā arī pārvērst to zināšanās - spēja pārvērst zināšanas jaunradītā vērtībā. Šādu prasmju apguve būtu veicināma darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” projektu ietvaros.

Veicot atbildīgo iestāžu iesniegto ziņojumu par horizontālo prioritāšu īstenošanu Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros analīzi, tika secināts, ka darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" projektu ietvaros pārskata periodā ir sasniegti šādi horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" uzraudzības rādītāji:

- izveidotas/uzlabotas 1 informācijas sistēmas;
- iegādātas 1 datortehnikas vienības;
- uzlaboti 2 sabiedriskie elektroniskie pakalpojumi ar paaugstinātu elektronizācijas līmeni;
- apmācīti 7530 cilvēki informācijas un komunikāciju tehnoloģiju jomā.

Darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" projektu ietvaros vislielākais sasniegtais uzraudzības rādītājs ir „Apmācīto cilvēku skaits informācijas un komunikāciju tehnoloģiju jomā” - apmācīti 7530 cilvēki informācijas un komunikāciju tehnoloģiju jomā. Tas ir skaidrojams ar to, ka darbības programmas ietvaros sniegtā atbalsta pamatvirzieni ir izglītības un zinātnes attīstība, nodarbinātības, sociālās iekļaušanas un darbaspēka veselības veicināšana un administratīvās kapacitātes stiprināšana. Lai gan uz pārskata periodu ir uzlaboti 2 sabiedriskie elektroniskie pakalpojumi ar paaugstinātu elektronizācijas līmeni, plānots, ka pēc projektu īstenošanas šis rādītājs būs lielāks. Plānots, ka 2010.gada laikā RALPM kā atbildīgā iestāde par horizontālās prioritātes īstenošanu izlases veidā sadarbībā ar par aktivitātes/apakšaktivitātes īstenošanu atbildīgo vai sadarbības iestādi veiks 2009.gadā sasniegto uzraudzības rādītāju saturisko analīzi, lai izdarītu secinājumus turpmākajām darbībām.

Jānorāda, ka horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanā atbildīgās iestādes par darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" aktivitāšu/apakšaktivitāšu īstenošanu norāda dažādus labās prakses piemērus.

Piemēram, Ekonomikas ministrija norāda, ka, lai veicinātu horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanu, Latvijas investīciju un attīstības aģentūras (turpmāk - LIAA) organizētajos semināros par aktivitāšu ieviešanas noteikumiem tiek iekļauta sadaļa par e-paraksta izmantošanu (LIAA administrētajās aktivitātēs projekta iesniedzējs projekta iesniegumu var iesniegt elektroniski, izmantojot e-parakstu). Atsevišķās LIAA administrētajās aktivitātēs tika izveidota e-apmācība, kur potenciālie projekta iesniedzēji un finansējuma saņēmēji var atrast piemērus un norādījumus par projekta sagatavošanu un īstenošanu.

Jānorāda, ka Ekonomikas ministrijas norādītās darbības veicina projektu iesniegšanas procesa vienkāršošanu, nodrošinot iespēju darbības veikt tikai elektroniski, projekta sagatavošanā

iesaistītā personālā informēšanu par e-paraksta iespējām, bet nenodrošina projektu tiešu ietekmi uz informācijas sabiedrības attīstību. Savukārt 1.3.1.1.apakšaktivitātē „Atbalsts nodarbināto apmācībām komersantu konkurētspējas veicināšanai - atbalsts partnerībās organizētām apmācībām” un 1.3.1.1.4.apakšaktivitātē „Atbalsts nodarbināto apmācībām komersantu konkurētspējas veicināšanai - atbalsts komersantu individuāli organizētām apmācībām” aktivitāšu ietvaros papildus punkti tiek piešķirti projektiem, kuros paredzēts apmācīt nodarbinātos darbam ar informācijas un komunikāciju tehnoloģijām. Šāda projekta iesnieguma vērtēšanas kritērija esamība nodrošina to, ka projekta iesniedzējs, sagatavojot projekta iesniegumu, rūpīgi izvērtē iespēju un nepieciešamību veikt attiecīgās apmācības.

Pozitīvi ir jāvērtē Izglītības un zinātnes ministrijas veiktais darbs, izvērtējot, cik projekti no kopējā aktivitātē/apakšaktivitātē apstiprināto projektu skaita veicina horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrība” ieviešanu. Tā, piemēram, 1.1.2.1.1.apakšaktivitātē „Atbalsts maģistra studiju programmu īstenošanai” 8 projekti jeb 66.7% no apstiprinātajiem projektiem veicina horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanu (visi minētie projekti vērtēšanā ir ieguvuši maksimālo vērtējumu, t.i. 2 punktus par to, ka projekts paredz atbalstu maģistra studijām informācijas tehnoloģiju jomā, kā arī paredz palielināt maģistra grādu ieguvušo skaitu informācijas tehnoloģiju studiju programmās).

1.1.2.1.2.apakšaktivitātē „Atbalsts doktora studiju programmu īstenošanai” 9 projekti jeb 50% no apstiprinātajiem projektiem veicina horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanu (no tiem vērtēšanā: 4 ieguva maksimālo punktu skaitu, bet 5 – 1 punktu. Projekts 1 punktu iegūst, ja projekts paredz atbalstu doktora studijām informācijas tehnoloģiju jomā, nepalielinot doktora zinātnisko grādu ieguvušo skaitu informācijas tehnoloģiju studiju programmās, bet 2 punktus, ja projekts paredz atbalstu doktora studijām informācijas tehnoloģiju jomā, kā arī paredz palielināt doktora zinātnisko grādu ieguvušo skaitu informācijas tehnoloģiju studiju programmās)

1.2.1.1.2.apakšaktivitātē „Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu kompetences paaugstināšana” visi apstiprinātie jeb 6 projekti (100%) veicina horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanu (no tiem 5 jeb 83.3% ieguva vērtēšanā maksimālo punktu skatu, t.i., 2 punktus, 1 jeb 16.7% ieguva – 1 punktu). Projektos katrs iesaistītais cilvēks/dalībnieks varēs gūt labumu no informācijas un komunikāciju tehnoloģiju piedāvātajām iespējām, pilnveidojot un izmantojot prasmes informācijas un komunikāciju tehnoloģijās, tiks mazinātas reģionālās atšķirības. Projektos tiks organizēti pedagogu tālākizglītības kursi, kuru ietvaros tiks paaugstinātas pedagogu informācijas un komunikāciju tehnoloģiju prasmes un pedagogi tiks apmācīti elektronisku mācību resursu veidošanā un izmantošanā, tai skaitā e-vides lietošanā. 1.2.1.2.3.apakšaktivitātē "Vispārējās izglītības pedagogu kompetences paaugstināšana un prasmju atjaunošana" visi apstiprinātie jeb 3 projekti (100%) veicina horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanu (visi minētie projekti vērtēšanā ir ieguvuši maksimālo vērtējumu, t.i. 2 punktus).

1.2.1.2.1.apakšaktivitātē „Vispārējās vidējās izglītības satura reforma, mācību priekšmetu, metodikas un mācību sasniegumu vērtēšanas sistēmas uzlabošana” Valsts izglītības un satura centra īstenotajam projektam ir tieša ietekme uz horizontālo prioritāti "Informācijas sabiedrība". Projekts vērtēšanas kritērijā par atbilstību horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieguva punktus 2 punktus, jo tas dos ieguldījumu informācijas sistēmu veidošanā, veicinot informācijas un komunikāciju tehnoloģiju izmantošanu dabaszinātņu un matemātikas apguves procesā, tā sekmējot informācijas un komunikāciju tehnoloģiju izmantošanas prasmes gan vispārējā, gan profesionālajā izglītībā. Profesionālās pilnveides apmācībās plānots apmācīt skolotājus informācijas un komunikāciju tehnoloģiju izmantošanai dabaszinātņu un matemātikas

mācību procesa organizēšanā gan darbā ar elektroniskajiem mācību līdzekļiem, gan ar informācijas tehnoloģiju izmantošanu saistītā aprīkojuma (interaktīvās tāfeles, datu uzkrājēji un sensori u.c.) izmantošanā. Projektā plānots par projekta ietvaros izstrādāto materiālu aprobācijas procesu un rezultātiem pilotskolās sazināties vienotā e-vidē.

Savukārt, Labklājības ministrija kā labās prakses piemērus min 1.3.1.1.3.apakšaktivitātes „Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība” projektus Nr.1DP/1.3.1.1.3./08/IPIA/NVA/001 „Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība Latvijā” un Nr. 1DP/1.3.1.1.3./09/IPIA/NVA/001 „Bezdarbnieku un darba meklētāju apmācība Latvijā - 2”, kuru īstenoto aktivitāšu ietvaros bezdarbniekiem un darba meklētājiem apmācībās un neformālās izglītības ietvaros tiek piedāvāts apgūt darbu ar informācijas un komunikāciju tehnoloģijām gan kā atsevišķas programmas, gan kā vienu no izglītības programmas priekšmetiem. Apgūstot darbu ar informācijas un komunikāciju tehnoloģijām bezdarbniekiem un darba meklētājiem palielinās iespējas integrēties darba tirgū.

Veselības ministrijas pārziņā esošās 1.3.2.3.aktivitātes „Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla kompetences, prasmju un iemaņu līmeņa paaugstināšana” ietvaros kritērijs par horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanu ir vērsts uz to, lai projekta ietvaros tiktu veiktas apmācības darbam ar informācijas tehnoloģijām. Aktivitātes ietvaros uz pārskata perioda brīdi ir notikuši divi kursi (283 314 LVL apjomā), kas tiešā veidā ietekmē horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrība” īstenošanu un mērķu sasniegšanu, un tie ir:

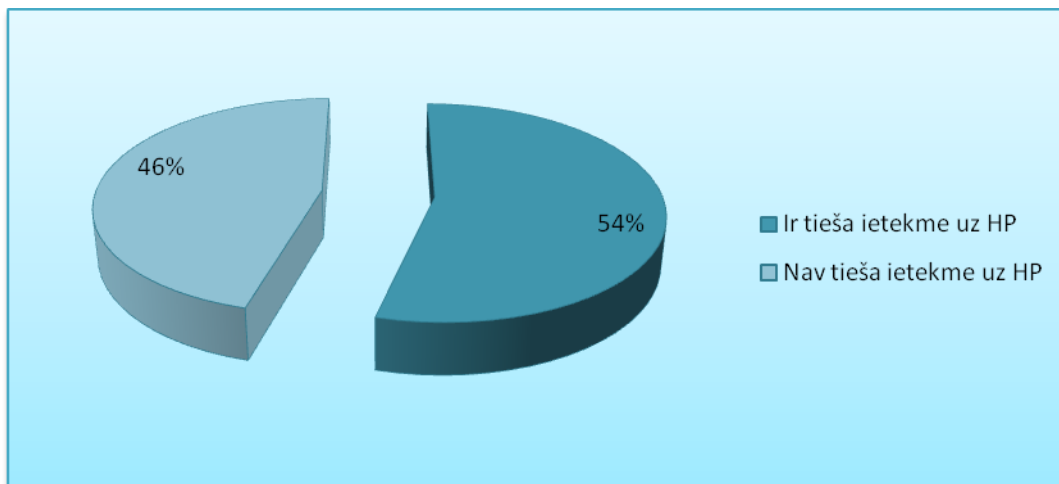
- Medicīnas informācijas meklēšana elektroniskajos resursos;
- Veselības aprūpē strādājošo apmācības informācijas tehnoloģiju vispārīgajās prasmēs.

Turklāt 1.3.2.3.aktivitātē „Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla kompetences, prasmju un iemaņu līmeņa paaugstināšana” daļa no atbalstāmām darbībām ir tieši vērsta uz horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrība” mērķi. Pārskata periodā no kopējā veselības aprūpes personāla skaita, kas piedalījās aktivitātes apmācībās, 20% piedalījās apmācībās, kas tieši saistītas ar horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrība”.

No izrietošā secināms, ka labās prakses piemēri pamatā saistās ar informāciju un komunikāciju tehnoloģiju lietošanas apmācību, lai paaugstinātu projekta mērķa grupas profesionalitāti un iespējas darba tirgū.

2.2. Horizontālā prioritāte "Informācijas sabiedrība" darbības programmā "Uzņēmējdarbība un inovācijas"

Darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājumā kopumā ir aprakstītas 24 aktivitātes/apakšaktivitātes (ja aktivitātei ir apakšaktivitāte, uzskaitītas tiek tikai apakšaktivitātes, jo ir iespējama situācija, kad vienas aktivitātes apakšaktivitātēm ietekmes līmenis uz horizontālo prioritāti „Informācijas sabiedrība” atšķiras) un 54% no tām ir tieša ietekme uz horizontālo prioritāti "Informācijas sabiedrība" (sk. 4.attēlā).

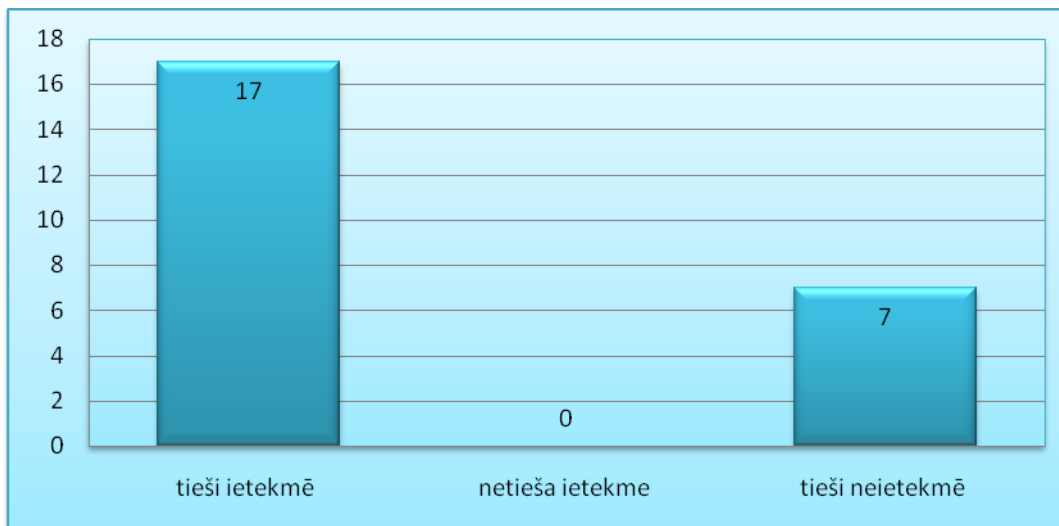

4.attēls. Darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma aktivitāšu/apakšaktivitāšu ietekme uz horizontālo prioritāti „Informācijas sabiedrība”

Visas darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma aktivitātes iedalās:

- 17 aktivitātes* tieši ietekmē horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" attīstību;
- 7 aktivitātes* tieši neietekmē horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" attīstību. (sk. 5.attēlā.)

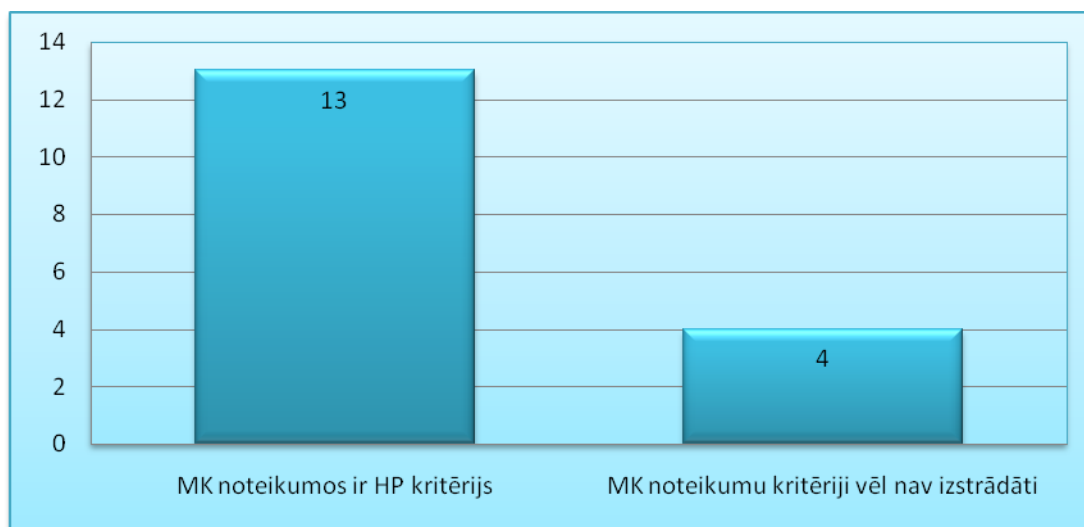
*Iekļautas arī apakšaktivitātes gadījumos, ja aktivitāte pati kopumā neietekmē horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" attīstību, bet tās apakšaktivitātes ietekmē.

5.attēls. Darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma aktivitāšu/apakšaktivitāšu iedalījums pēc to ietekmes uz horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" attīstību

Līdz pārskata perioda beigām no 17 aktivitātēm/apakšaktivitātēm, kurām ir tieša ietekme uz horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrība” attīstību, bija apstiprināti 13 Ministru kabineta noteikumi par aktivitātes/apakšaktivitātes ieviešanu, kur noteiktajos projekta iesnieguma vērtēšanas kritērijos ir ietverts projekta iesnieguma kvalitātes vērtēšanas kritērijs, kas izvērtē projekta ietekmi uz horizontālo prioritāti "Informācijas sabiedrība”. Savukārt Ministru kabineta noteikumi par aktivitātes/apakšaktivitātes ieviešanu nav izstrādāti vai apstiprināti par 4 aktivitātēm/apakšaktivitātēm, kuru darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas”

papildinājuma aprakstos ir minēts, ka būs tieša ietekme uz horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrība” attīstību. (sk. 6.attēlā).

6.attēls. Darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājuma aktivitāšu/apakšaktivitāšu skaits, par kuru īstenošanu ir apstiprināti Ministru kabineta noteikumi

Darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" mērķis ir:

1. paaugstināt Latvijas zinātnes un pētniecības potenciālu, uzlabojot zinātnes un pētniecības centru infrastruktūru, piesaistot tiem jaunus un kvalificētus cilvēkresursus, kā arī ļaut attīstīt lietiskās zinātnes un pētniecības pieredzi, atbalstot pētījumu veikšanu;
2. uzlabot un veidot pētnieku un uzņēmēju sadarbības mehānismus, kas ļautu aktivizēt tehnoloģiju pārnesi, kā arī uzlabot komersantu spējas veikt investīcijas inovācijās un jaunu produktu attīstībā, padarot aizdevumu vai riska kapitālu pieejamāku;
3. veicināt jaunu komersantu veidošanos un attīstību, veidojot komercdarbības uzsākšanas atbalsta mehānismus, kā arī veicināt esošo komersantu attīstību, nodrošinot atbalstu uzņēmējdarbības infrastruktūrai un pakalpojumiem, gan arī pieejamākus finanšu resursus.

Viens no informācijas sabiedrības elementiem ir komersantu tehnoloģiskā izcilība un elastība. Tas nozīmē, ka informācijas sabiedrības attīstība sniedz ieguldījumu tautsaimniecības attīstībā, gan piedāvājot jaunus pakalpojumus un izmantojot jaunās tehnoloģijas komercdarbības inovāciju veikšanai, gan arī attīstoties pašai informācijas un komunikāciju tehnoloģiju nozarei. Attiecīgi šādu darbību sekmēšana darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas” ietvaros veicinās informācijas sabiedrības attīstību Latvijā.

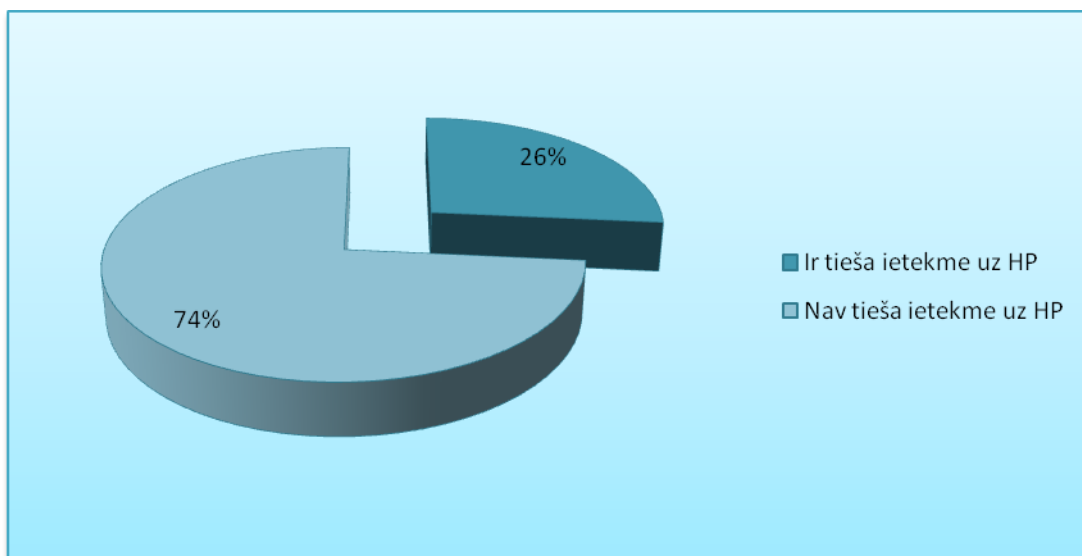
Veicot atbildīgo iestāžu iesniegto ziņojumu par horizontālo prioritāšu īstenošanu Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros analīzi, tika secināts, ka darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" projektu ietvaros pārskata periodā ir sasniegti šādi horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" uzraudzības rādītāji- apmācīti 22 cilvēki IKT jomā. Rādītājs, salīdzinājumā ar darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” ietvaros sasniegto rezultātu ir nesalīdzināmi zems. 2010.gadā RAPLM kā atbildīgā iestāde par horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrība” attīstību sadarbībā ar par aktivitāšu ieviešanu atbildīgajām vai sadarbības iestādēm skaidros iemeslus, kāpēc horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrības” rezultātu rādītāju izpilde ir tik zemā līmenī - vai iemesls ir tas, ka projektu īstenošana ir uzsākta samērā nesen vai arī nav interese no projektu

iesniedzējiem/finansējuma saņēmējiem veikt apmācības, izstrādāt elektroniskos pakalpojumus u.t.t. Lai izdarītu secinājumus, ir jāapkopo informācija par projektos plānoto horizontālās prioritātes rādītāju apjomu. Diemžēl pašreizējā Ministru kabineta 2008.gada 21.jūlija noteikumu Nr.576 „Noteikumi par darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.2.2.1.1.apakšaktivitāti „Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība”” veidlapa neparedz šādas informācijas iesniegšanu, tāpēc RAPLM plāno ierosināt veidlapas papildināšanu, lai uz ziņojuma sagatavošanas brīdi atbildīgās iestādes rīcībā būtu pilnīga analīzei nepieciešamā informācija par plānoto rezultatīvo rādītāju skaitu un par pārskata periodā sasniegto rādītāju skaitu un to progresu attiecībā pret plānoto.

Kā labās prakses piemēru horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanā darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" projektu ietvaros var minēt to, ka Ekonomikas ministrijas 2.3.1.1.1.aktivitātes „Ārējo tirgu apgūšana – ārējais mārketing” ietvaros papildus punkti tiek piešķirti projektiem, kuros finansējuma saņēmējs darbojās informāciju tehnoloģiju nozarē.

2.3. Horizontālā prioritāte "Informācijas sabiedrība" darbības programmā "Infrastruktūra un pakalpojumi"

Darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājumā kopumā ir aprakstītas 69 aktivitātes/apakšaktivitātes (ja aktivitātei ir apakšaktivitāte, uzskaitītas tiek tikai apakšaktivitātes, jo ir iespējama situācija, kad vienas aktivitātes/apakšaktivitātes ietekmes līmenis uz horizontālo prioritāti „Informācijas sabiedrība” atšķiras) un 26% no tām ir tieša ietekme uz horizontālo prioritāti "Informācijas sabiedrība" (sk. 7.attēlā).

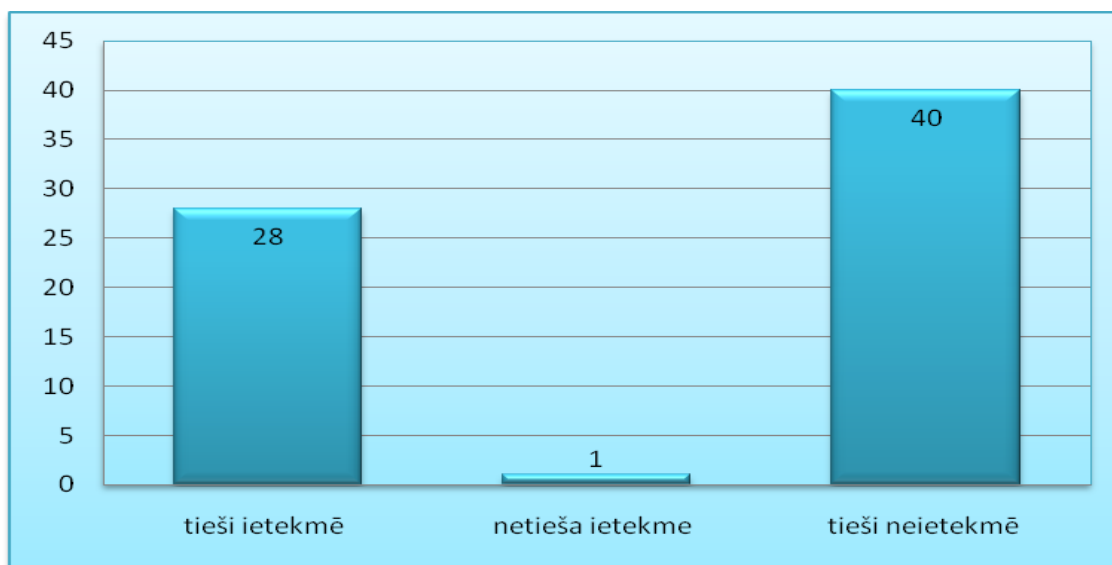
7.attēls. Darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma aktivitāšu/apakšaktivitāšu ietekme uz horizontālo prioritāti „Informācijas sabiedrība”

Darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma aktivitātes/apakšaktivitātes pēc to ietekmes uz horizontālo prioritāti „Informācijas sabiedrība” iedalās šādi:

- 28 aktivitātēm/apakšaktivitātēm ir tieša ietekme uz horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" attīstību;

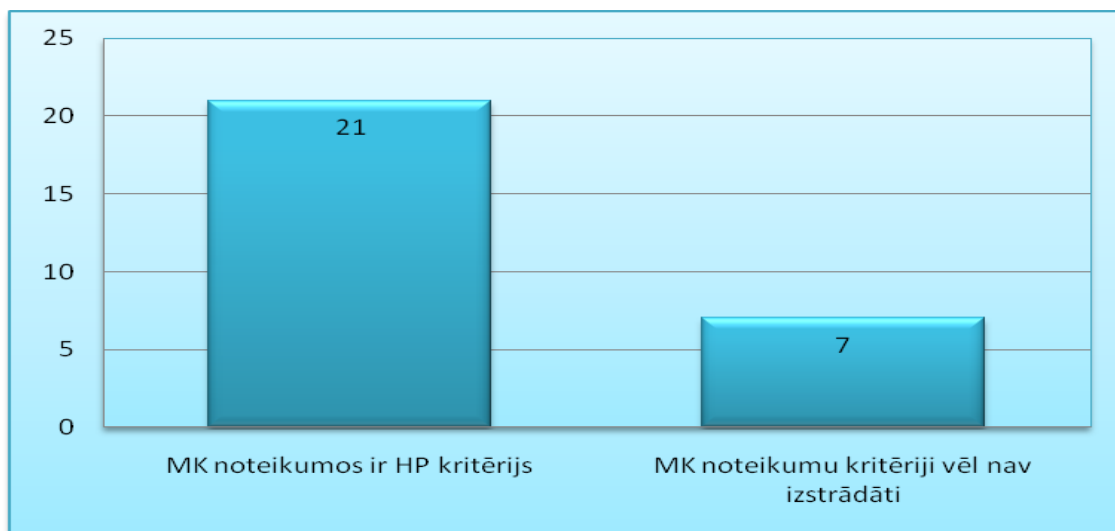
- 1 aktivitātei/apakšaktivitātei ir netieša ietekme uz horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" attīstību;
- 40 aktivitātes/apakšaktivitātes tieši neietekmē horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" attīstību. (sk. 8.attēlā)

**Iekļautas arī apakšaktivitātes gadījumos, ja aktivitāte pati kopumā neietekmē horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" attīstību, bet tās apakšaktivitātes ietekmē.*

8.attēls. Darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" aktivitāšu/apakšaktivitāšu iedalījums pēc to ietekmes uz horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" attīstību

Līdz pārskata perioda beigām no 28 aktivitātēm/apakšaktivitātēm, kurām ir tieša ietekme uz horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrība” attīstību, bija apstiprināti 21 Ministru kabineta noteikumi par aktivitātes/apakšaktivitātes ieviešanu, kur noteiktajos projekta iesnieguma vērtēšanas kritērijos ir ietverts projekta iesnieguma kvalitātes vērtēšanas kritērijs, kas izvērtē projekta ietekmi uz horizontālo prioritāti "Informācijas sabiedrība". Savukārt, Ministru kabineta noteikumi par aktivitātes/apakšaktivitātes ieviešanu nav izstrādāti vai apstiprināti, vai nav iekļauti kritēriji par horizontālo prioritāti 7 aktivitātēm/apakšaktivitātēm, kuru darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma aprakstos ir minēts, ka būs tieša ietekme uz horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrība” attīstību (sk. 9.attēlā). Sagaidāms, ka 2010.gada laikā tiks apstiprināti Ministru kabineta noteikumi par aktivitātes/apakšaktivitātes ieviešanu atlikušajām 7 aktivitātēm/apakšaktivitātēm.

9.attēls. Darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” aktivitāšu/apakšaktivitāšu skaits, par kuru īstenošanu ir apstiprināti Ministru kabineta noteikumi

Darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" mērķis ir sniegt atbalstu izglītības, nodarbinātības, veselības un sociālo pakalpojumu infrastruktūras modernizācijā. Līdz ar to, sagaidāms, ka projektu ietvaros galvenokārt tiks sasniegti horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" uzraudzības rādītāji - „Izveidoto/uzlaboto komunikāciju tīklu skaits” un „Iegādāto datortehnikas vienību skaits”.

Veicot atbildīgo iestāžu iesniegto ziņojumu par horizontālo prioritāšu īstenošanu Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto pasākumu un aktivitāšu ietvaros analīzi, ir secināms, ka darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" projektu ietvaros pārskata periodā ir sasniegti šādi horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" uzraudzības rādītāji: izveidoti/uzlaboti 4 komunikāciju tīkli, izveidotas/ uzlabotas 6 informācijas sistēmas, iegādātas 692 datortehnikas vienības, elektronizēts 1 sabiedriskais pakalpojums, uzlaboti 3 sabiedriskie elektroniskie pakalpojumi ar paaugstinātu elektronizācijas līmeni un apmācīti 57 cilvēki informācijas un komunikāciju tehnoloģiju jomā. Aktivitātes, kuras ir nodrošinājušas šādu rezultatīvā rādītāja izpildi ir Finanšu ministrijas pārziņā esošā 1.6.1.pasākuma „Atbalsts darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" vadībai” 1.6.1.1. aktivitāte „Programmu vadības un atbalsta nodrošināšana”, 2.4.1.pasākuma „Atbalsts darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" vadībai” 2.4.1.1.aktivitāte „Programmas vadības un atbalsta funkciju nodrošināšana”, 3.7.1.pasākuma „Atbalsts darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" vadībai” 3.7.1.1.aktivitāte „Programmas vadības un atbalsta funkciju nodrošināšana”, 3.8.1.pasākuma „Atbalsts Kohēzijas fonda vadībai” 3.8.1.1.aktivitāte „Programmas vadības un atbalsta funkciju nodrošināšana” un Labklājības ministrijas pārziņā esošā 3.1.4.2. aktivitāte „Darba tirgus infrastruktūras pilnveidošana”. Pārējās darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma aktivitātēs/apakšaktivitātēs pārskata periodā rezultatīvo rādītāju sasniegšanā progress nav vērojams. Tomēr, jāvērs uzmanība, ka darbības programmas papildinājumā ir 3.2.2.pasākums „IKT infrastruktūra un pakalpojumi”, kura ietvaros plānotās darbības ir tieši saistītas ar informācijas un komunikāciju tehnoloģiju attīstību, gan attīstot valsts pārvaldes informācijas sistēmas, gan veidojot jaunus publiskās pieejas interneta punktus, gan nodrošinot izglītības iestādes ar kvalitatīvu informācijas un komunikāciju tehnoloģijām. 3.2.2. pasākuma „IKT infrastruktūra un pakalpojumi” apakšaktivitāšu 3.2.2.1.1.„Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība” un 3.2.2.1.2.„Izglītības iestāžu informatizācija” iznākuma rādītāji – izveidoti vai uzlaboti publiskie elektroniskie pakalpojumi un iegādātās datortehnikas

vienības – ir attiecināmi arī uz horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrība” rezultāta rādītājiem. 3.2.2.1.1.apakšaktivitātes „Informācijas sistēmu un elektronisko pakalpojumu attīstība” projektu īstenošana tika uzsākta 2009.gadā, līdz pārskata perioda beigām netika pabeigta neviena elektroniskā pakalpojuma izveide, attīstība. Saskaņā ar informāciju apstiprinātajos projektu iesniegumos līdz 2012.gada beigām tiks izveidoti vai uzlaboti 270 elektroniskie pakalpojumi. Savukārt, saskaņā ar Izglītības un zinātnes ministrijas sniegto informāciju 3.2.2.1.2. apakšaktivitātes „Izglītības iestāžu informatizācija” ietvaros plānots attīstīt 670 izglītības iestāžu iekšējos tīklus, kā arī iegādāties 13 047 datortehnikas vienības. Līdz ar to, var apgalvot, ka darbības programmas papildinājuma aktivitātēm, ja tiks sasniegti plānotie iznākuma rādītāji, būs liela ietekme uz informācijas sabiedrības attīstību Latvijā.

Jānorāda, ka horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanā atbildīgās iestādes par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma aktivitāšu/apakšaktivitāšu īstenošanu norāda dažādus labās prakses piemērus.

Piemēram, Finanšu ministrija norāda, ka Eiropas Savienības fondu tehniskās palīdzības aktivitāšu ietvaros uz pārskata perioda brīdi ir izveidotas un uzlabotas 9 informācijas sistēmas/komunikācijas tīkli, apmācīti 57 cilvēki informācijas un komunikāciju tehnoloģiju jomā, iegādātas 169 datortehnikas vienības un elektronizēti 4 sabiedriskie pakalpojumi.

Savukārt Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts izglītības attīstības aģentūra kā sadarbības iestāde un Izglītības un zinātnes ministrija kā atbildīgā iestāde pārskata periodā ir īstenojušas informatīvus pasākumus par aktivitāšu/apakšaktivitāšu īstenošanu, kuru ietvaros projektu iesniedzēji tika informēti par horizontālo prioritāšu ieviešanu.

3.1.1.2.aktivitātē „Profesionālās izglītības infrastruktūras attīstība un mācību aprīkojuma modernizācija ieslodzījuma vietās” apstiprināts 1 projekts (100%), kurš veicina horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanu (horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" atbilstošajā kritērijā ieguva 1 punktu jeb 50% no maksimālā vērtējuma). 3.1.2.1.1.apakšaktivitātē „Augstākās izglītības iestāžu telpu un iekārtu modernizēšana studiju programmu kvalitātes uzlabošanai, tajā skaitā, nodrošinot izglītības programmu apgūšanas iespējas arī personām ar funkcionāliem traucējumiem” 28 projekti jeb 93.3% no apstiprinātajiem projektiem veicina horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanu (horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" atbilstošajā kritērijā no tiem 22 jeb 73.3% ieguva vērtēšanā maksimālo punktu skatu, t.i., 5 punktus, 2 jeb 6.7% ieguva – 3 punktus un 4 jeb 13.3% ieguva – 1 punktu).

3.1.3.1.aktivitātes „Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana” (apstiprināti 114 projekti) Ministru kabineta noteikumos nav iekļauti kvalitātes vērtēšanas kritērijos atbilstība horizontālajai prioritātei "Informācijas sabiedrība", bet praksē ir tieša atbilstība, jo visu projektu ietvaros tiks iepirkta informācijas un komunikāciju tehnoloģijas – katrā projektā plānota 25 darbavietu izveide darbam ar datoru. Minētajā aktivitātē projektos nepieciešamā un plānotā mācību aprīkojuma un informācijas un komunikāciju tehnoloģiju iepirkumu centralizēti organizē Izglītības un zinātnes ministrija, kā rezultātā skolām projekta ietvaros būs iespēja pasūtīt un iegādāties mācību aprīkojumu e-vidē (e-veikalā). 3.1.3.1.aktivitātes „Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana” ietvaros no Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzekļiem uz ziņojuma sagatavošanas brīdi (pēc noslēgtajiem līgumiem) ir plānots ieguldīt 18 445 200 LVL.

3.1.3.3.1.apakšaktivitātē „Speciālās izglītības iestāžu infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana” 12 projekti jeb 30% no apstiprinātajiem projektiem veicina horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanu (no tiem 4 jeb 10% ieguva vērtēšanā maksimālo punktu skatu, t.i., 2 punktus, 8 jeb 20% ieguva – 1 punktu). Projektos paredzēta informācijas un komunikāciju tehnoloģiju aprīkojuma iegāde izglītības iestāžu audzēkņu vajadzībām, t.i., mācību procesa nodrošināšanai – portatīvie datori, dokumentu kameras, stacionāros datori, projektori, interaktīvās tāfeles, komplekti interaktīvajai tāfelei, skeneri, printeri un kopētāj, kas izglītojamiem ar speciālām vajadzībām nodrošinās vienādas iespējas kā to vienaudžiem vispārējās izglītības skolās līdzvērtīgi apgūt informācijas tehnoloģijas.

3.2.2.1.2.apakšaktivitātes „Izglītības iestāžu informatizācija” (apstiprināti 114 projekti) Ministru kabineta noteikumos nav iekļauti kvalitātes vērtēšanas kritērijos atbilstība horizontālajai prioritātei "Informācijas sabiedrība", bet praksē ir tieša atbilstība, jo projektu ietvaros tiks iepirkta informācijas un komunikāciju tehnoloģijas – stacionārie datori, portatīvie datori, multimediju tehnika (interaktīvā tāfele, projektor), kā arī izveidoti vai uzlaboti lokālie tīkli. Turklāt, 3.1.3.1.aktivitāte „Kvalitatīvai dabaszinātņu apguvei atbilstošas materiālās bāzes nodrošināšana” un 3.2.2.1.2.apakšaktivitāte „Izglītības iestāžu informatizācija” savstarpēji viena otru papildina. 3.1.2.2.1.2.apakšaktivitātes „Izglītības iestāžu informatizācija” ietvaros no Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzekļiem uz ziņojuma sagatavošanas brīdi (pēc noslēgtajiem līgumiem) ir plānots ieguldīt 6 405 344,88 LVL. Horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" principu ievērošana pozitīvi ietekmē darbības programmas papildinājumā noteikto uzraudzības rādītāju izpildi.

Valsts izglītības attīstības aģentūrā 2009.gadā notiek mājas lapas www.viaa.gov.lv pārstrāde, kur no jauna izveidots „Forums”, kur iespējams izteikties par dažādiem ar Valsts izglītības attīstības aģentūras darbības virzieniem saistītiem tematiem. Funkcionāli un tehniski uzlaboti šādi mājas lapas www.viaa.gov.lv pieejamie elektroniskie pakalpojumi: „Jautājumi un atbildes”, „E-vēstule” un „Pieteikšanās jaunumiem”. 7 Valsts izglītības attīstības aģentūras darbinieki piedalījās Valsts kancelejas organizētajā mācību seminārā „Eiropas Savienības Struktūrfondu un Kohēzijas fonda Vadības informācijas sistēmas datu analīzes rīka lietošanas apmācība”. Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas tiek sekmēts darbā izmantojot Projektu informācijas sistēmu un ES struktūrfondu un Kohēzijas fonda vadības informācijas sistēmu, lai sekmētu un paātrinātu datu apstrādi. Maksājuma pieprasījumi no projektu pieteicējiem tiek saņemti Excel failos, kuri šajās sistēmās tiek apstrādāti.

Labklājības ministrijas pārziņā esošās 3.1.4.2.aktivitātes „Darba tirgus infrastruktūras pilnveidošana” ietvaros ir izveidota sarunu reģistrācijas sistēma, kas dod iespēju gan darba ņēmējiem, gan darba devējiem paziņot par nelaiemes gadījumiem darba vietā ārpus Valsts darba inspekcijas darba laika, kas, savukārt, nodrošina Ministru kabineta noteikumu izpildi. Savukārt 3.1.4.1.2.apakšaktivitātes „Infrastruktūras pilnveidošana profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai” projekta Nr.3DP/3.1.4.1.2/08/IPIA/CFLA/001 „Sociālās integrācijas valsts aģentūras infrastruktūras pilnveidošana profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai” ietvaros ir pielāgota datorklase personām ar funkcionāliem traucējumiem, t.sk. invalīdu ratiņos.

Satiksmes ministrija norāda, ka 3.2.1.3.2. apakšaktivitātei „Satiksmes drošības uzlabojumi Rīgā” ir izstrādāti projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriji, kuros iekļautie kritēriji „Projekta realizācijā tiek izmantota informācijas tehnoloģija (piemēro projektiem, ja tajos paredzēta satiksmes vadības sistēmas izveide)” un „Projekts atbilst apakšaktivitātes mērķim - uzlabot satiksmes drošību Rīgā, likvidējot „melnos punktus” jeb satiksmes drošībai bīstamās vietas un uzlabojot satiksmes vadības un kontroles sistēmu (luksofori, ceļa zīmes utt.), lai panāktu satiksmes

drošības līmeņa uzlabošanu. Piemēram, krustojumu pārbūve un energoefektīva ielu apgaismošana, luksoforu uzstādīšana un to vadības un kontroles sistēmas pilnveidošana, gājēju celiņu un gājēju pāreju ierīkošana” veicinās horizontālās prioritātes principu ievērošanu.

Aktivitātes 3.3.2.1. „Ilgtspējīga sabiedriskā transporta sistēmas attīstība” kritērijos iekļauts kritērijs „Projekta ietekme uz horizontālo prioritāti „Informācijas sabiedrība””. Aktivitātes ietvaros atbildīgajā iestādē apstiprinātais projekts – „Rīgas piepilsētas dzelzceļa pasažieru pārvadājumu sistēmas modernizācijas un dīzeļvilcienu ritošā sastāva atjaunošana” paredz šādus pasākumus horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrība” veicināšanai: iespēja pieslēgties Internetam vagona salonā brauciena laikā, pasažieru informēšanas sistēma vagona salonā, tiks radīta iespēja elektronisko norēķinu sistēmas izveidei;

Veselības ministrija kā atbildīgā iestāde pēc aktivitāšu īstenošanas nosacījumu apstiprināšanas 3.1.5.1.2. apakšaktivitātes „Veselības aprūpes centru attīstība” un 3.1.5.3.1. apakšaktivitātes “Stacionārās veselības aprūpes attīstība” ietvaros organizēja seminārus, kur RAPLM eksperti sniedza informāciju projektu iesniedzējiem par horizontālo prioritāti. Kā arī Veselības ministrija individuālo konsultāciju laikā sniedz informāciju par horizontālo prioritāšu ieviešanu un ievieto attiecīgo informāciju mājas lapā.

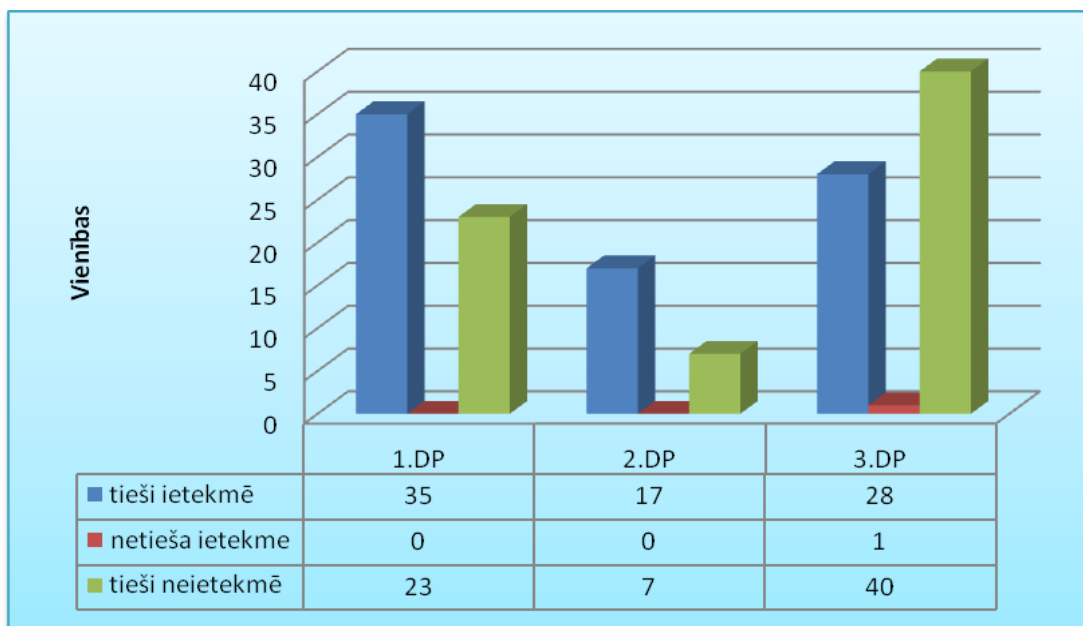
3.1.5.2. aktivitātes „Neatliekamās medicīniskās palīdzības attīstība” ietvaros ir kritērijs par horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanu, kas ir vērsts uz to, vai projektā paredzēts izveidot un pilnveidot informācijas tehnoloģiju tīklu. Aktivitātes ietvaros ir plānots ieviest vienoto neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmu, iegādāties un uzstādīt tās darbināšanai nepieciešamo aprīkojumu un datortehniku (finansējums ~ 5 milj. LVL). Aktivitātes ietvaros ap 70% no aktivitātes finansējuma ir versti uz informācijas sistēmas izstrādi, tās darbināšanai nepieciešamo aprīkojuma un datortehnikas iegādei. Līdz ar to var uzskatīt, ka lielākā daļa no aktivitātes ir tieši vērsta uz horizontālās prioritātes mērķu sasniegšanu.

3.1.5.3.1. apakšaktivitātes „Stacionārās veselības aprūpes attīstība” ietvaros ir kritērijs par horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanu, kas ir vērsts uz to, vai projektā paredzēts izveidot vai pilnveidot iekšējo komunikāciju tīklu. Aktivitātes projektu iesniegumu vērtēšanas rezultātā no 14 projektiem 11 projektos projekta iesniedzēji ir snieguši informāciju, ka projekta ietvaros ir plānots izveidot vai pilnveidot iekšējo komunikāciju tīklu, un viena projekta ietvaros pārskata periodā komunikāciju tīkls tika izveidots. Apakšaktivitātes ietvaros 79% no apstiprinātajiem projektiem plānots izveidot iekšējo komunikāciju tīklu, kas arī ir ļoti augsti vērtējams no horizontālās prioritātes principu ievērošanas viedokļa;

Savukārt Vides ministrija un Kultūras ministrija sniedz informāciju par horizontālajām prioritātēm un to ievērošanu, īstenojot Eiropas Savienības fondu projektus, gan ministriju mājas lapās, gan organizētajos semināros projektu iesniedzējiem.

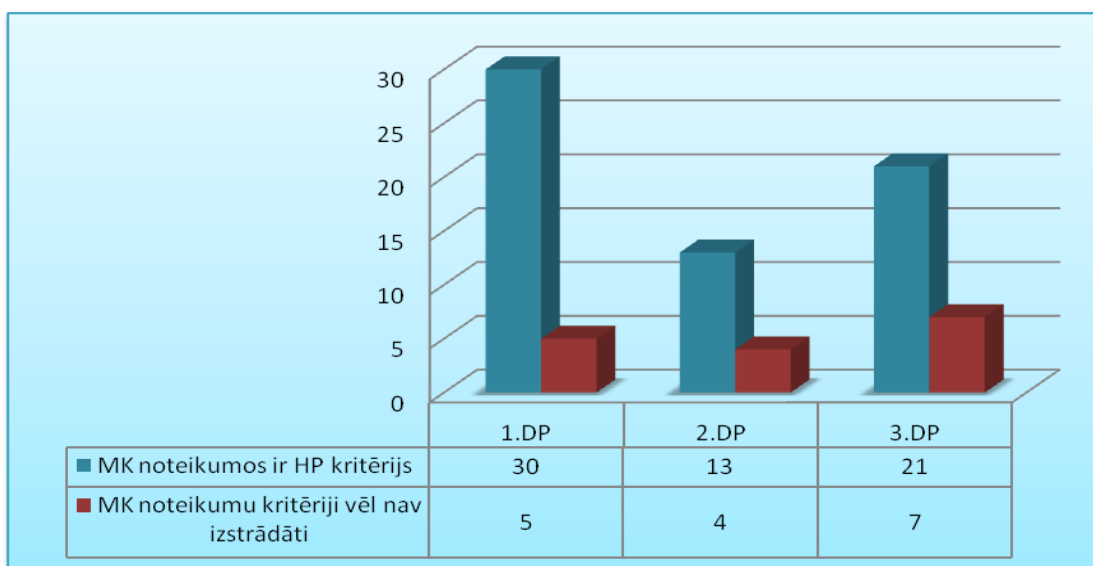
2.4. Apkopojums par horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanas progress visās darbības programmās

Pēc veiktās analīzes ir redzams, ka horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" attīstību visvairāk ietekmē darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma aktivitātes, kur no 58 aktivitātēm 35 ir tieša ietekme uz horizontālo prioritāti "Informācijas sabiedrība", taču vismazākā ietekme ir darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma aktivitātēm, kur no 69 aktivitātēm tikai 28 tieši ietekmē horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" attīstību. (sk.10.attēlā)

10.attēls. Darbības programmas papildinājumu aktivitāšu ietekme uz horizontālo prioritāti "Informācijas sabiedrība"

Apkopojot informāciju par Ministru kabineta noteikumos par aktivitātes/apakšaktivitātes ieviešanu iekļautajiem kritērijiem par horizontālo prioritāti "Informācijas sabiedrība", secināms, ka kritēriji par horizontālo prioritāti "Informācijas sabiedrība" visvairāk ir iekļauti darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma Ministru kabineta noteikumos par aktivitātes/apakšaktivitātes ieviešanu, bet vismazākais skaits ir - darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma Ministru kabineta noteikumos par aktivitātes/apakšaktivitātes ieviešanu. (sk. 11.attēlā)

11.attēls. Darbības programmu aktivitāšu/apakšaktivitāšu skaits, par kuru īstenošanu ir apstiprināti Ministru kabineta noteikumi

Izvērtējot visus darbības programmu ietvaros sasniegtos horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" uzraudzības rādītājus, ir secināms, ka:

- rezultāta rādītājs „Izveidoto/uzlaboto komunikāciju tīklu skaits” pārskata periodā visaugstākais ir uzrādīts darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma aktivitāšu ietvaros. Ir izveidoti vai uzlaboti 4 komunikāciju tīklu. Plānots, ka 2010.gadā rādītājam izpildē būs vērā ņemams progress;
- rezultāta rādītāju „Izveidoto/uzlaboto informācijas sistēmu skaits” pārskata periodā vislielāko ir sasnieguši darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma aktivitāšu projekti – izveidotas 6 informācijas sistēmas;
- no pārskata periodā iegādātajām 693 datortehnikas vienībām 692 datortehnikas vienības ir iegādātas darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma aktivitāšu ietvaros. Plānots, ka 2010.gadā rādītājam izpildē būs vērā ņemams progress;
- pārskata periodā ir elektronizēts tikai viens elektroniskais pakalpojums, bet uzlaboti 5 elektroniskie pakalpojumi. Sakarā ar to, ka, lai izveidotu vai attīstītu elektronisko pakalpojumu, ir nepieciešami laika resursu ietilpīgi programmēšanas darbi, sagaidāms, ka rezultāta rādītāja progress būs vērojams 2011. un 2012.gadā;
- pārskata periodā no 7609 apmācītiem cilvēkiem 7530 ir apmācīti darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma aktivitāšu ietvaros (sk. 1.tabulā).

Sasniegto rādītāju progress pa darbības programmām ir tieši saistīts ar darbības programmu ietvaros atbalstāmajām darbībām.

1.tabula

Sasniegtie horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" uzraudzības rādītāji darbības programmu ietvaros

	Izveidoto/ uzlaboto komunikāciju tīklu skaits	Izveidoto/ uzlaboto informācijas sistēmu skaits	Iegādāto datortehnikas vienību skaits	Elektronizēto sabiedrisko pakalpojumu skaits	Uzlaboto sabiedrisko elektronisko pakalpojumu skaits ar paaugstinātu elektronizācijas līmeni	Apmāc īto cilvēku skaits IKT jomā
1. DP	0	1	1	0	2	7530
2. DP	0	0	0	0	0	22
3. DP	4	6	692	1	3	57
Kopā	4	7	693	1	5	7609

Iepriekš aprakstīto rezultātu rādītāju progress nav tieši saistīts ar VSID noteikto horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" uzraudzības rādītāju, kas ir noteikts „Interneta pieejamība mājsaimniecībās procentos no kopējā mājsaimniecību skaita (bāzes vērtība 2006.gada – 42,2%)”. Ņemot vērā Centrālās statistikas pārvaldes datu bāzē pieejamo informāciju, uz 2009.gadu interneta pieejamība mājsaimniecībās procentos no kopējā mājsaimniecību skaita ir 58 %. Taču sākot ar 2006.gadu mājsaimniecību skaits procentos, kurās ir pieejams internets kopumā, kā arī atsevišķos griezumos pārsniedz mājsaimniecību skaitu, kurās pieejams dators. Tas ir skaidrojams ar to, ka daudzās Latvijas mājsaimniecībās piekļuve internetam bija izmantojot mobilo telefonu.

Jānorāda, ka Eiropas Savienības fondu projektu ietvaros veiktās darbības sekmēs rādītāja progresu, jo tiks uzlabotas prasmes izmantot informācijas un komunikāciju tehnoloģijas un tiks attīstīts saturs, kas pieejams, izmantojot informācijas un komunikācijas tehnoloģijas.

2.5. Priekšlikumi horizontālās prioritātes ieviešanas un uzraudzības uzlabošanai

Atbildīgo iestāžu sagatavotajos gadskārtējos ziņojumos par horizontālo prioritāšu ieviešanu ir saņemti priekšlikumi horizontālās prioritātes īstenošanas uzlabošanai:

- ir nepieciešams mazināt horizontālās prioritātes ietekmi projektu izvērtēšanas posmā samazinot maksimāli pieņemamo punktu skaitu kvalitātes kritērijos attiecībā uz horizontālās prioritātes.
- ņemot vērā to, ka visas atbildīgās iestādes pēc Ministru kabineta 2009.gada 27.oktobra noteikumu Nr.1238 „Eiropas Savienības fondu ieviešanas uzraudzības un izvērtēšanas kārtība” spēkā stāšanās precīzē sniedzamās informācijas apjomu un saturu, Vadības informācijas sistēmā būtu jāveic atkārtota atskaites formas precizēšana.

RAPLM atbalsta šādu priekšlikumu ieviešanu, jo ir svarīgi, lai atklātā projektu iesniegumu atlasē projektā plānotās darbības, kas veicina informācijas sabiedrības attīstību, būtu saistītas ar projekta mērķa sasniegšanu un netiktu plānotas projektā tikai tāpēc, lai saņemtu papildus punktus kvalitātes vērtēšanā, bet neveicina aktivitātes/apakšaktivitātes un projekta mērķa sasniegšanu.

Lai nodrošinātu horizontālās prioritātes ieviešanas uzraudzību, būtu nepieciešams veikt precizējumus Vadības informācijas sistēmā, lai ievadot pirmreizējo informāciju par projektu, tiktu ievadīta gan projekta ietvaros plānotā horizontālās prioritātes rādītāja sasniedzamā vērtība, gan attiecīgi projekta īstenošanas laikā sasniegtais progress. Gadskārtējos ziņojumos tikai Izglītības un zinātnes ministrija bija iekļāvusi informāciju par aktivitāšu/apakšaktivitāšu ietvaros plānoto rezultātu rādītāju skaitu, kas sniedz samērā precīzu prognozi par nākotnē plānotajām darbībām un sagaidāmo rezultātu progresu.

Šajā brīdī analīzei nav pieejama informācija par investīciju apjomu, kas ieguldīts, lai sasniegtu ziņojuma apakšnodaļās 2.1., 2.2., 2.3. un 2.4. norādītos horizontālās prioritātes rezultāta rādītājus, līdz ar to nepieciešams atrast risinājumu, kā noteikt horizontālās prioritātes rādītāju sasniegšanai ieguldītā finansējuma apjoma īpatsvaru pret aktivitātes/apakšaktivitātes ietvaros pieejamo finansējumu.

3. Turpmākās darbības horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanā un uzraudzībā

Lai nodrošinātu horizontālās prioritātes „Informācijas sabiedrība” ieviešanas koordinēšanu, uzraudzību un izvērtēšanu 2010.gadā RAPLM, pamatojoties uz Informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņem 2006.-2013.gadam, izstrādās horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" progresa un ietekmes izvērtēšanas metodiku, kā arī plāno turpināt iesāktās horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanas un uzraudzības darbības, tajā skaitā:

- sniegt konsultācijas par darbības programmu papildinājumu aktivitāšu un apakšaktivitāšu īstenošanu atbildīgajām iestādēm horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju izstrādes procesā;
- sniegt komentārus un priekšlikumus par nepieciešamajiem precizējumiem par darbības programmu papildinājumu aktivitāšu/apakšaktivitāšu īstenošanu atbildīgo iestāžu izstrādātajiem projekta iesnieguma vērtēšanas kritērijiem par horizontālo prioritāti „Informācijas sabiedrība”, kas tiks virzīti apstiprināšanai Eiropas Savienības struktūrfondu uzraudzības komitejā;
- sniegt informatīvos seminārus finansējuma saņēmējiem par horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" plānošanu, sagatavojot Eiropas Savienības fondu projekta iesniegumu, īstenojot Eiropas Savienības fondu projektu un sagatavojot ikgadējo pārskatu par Eiropas Savienības fondu līdzfinansētā projekta mērķa grupu un horizontālo prioritāšu ieviešanu;
- sagatavot uz publicēt informatīvos materiālus par horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" ieviešanas jautājumiem;
- piedalīties atbildīgo institūciju organizētajos semināros, skaidrot horizontālās prioritātes "Informācijas sabiedrība" nozīmi un sniegt skaidrojumus projektu iesniedzējiem par projektu iesniegumu veidlapas horizontālās prioritātes sadaļas aizpildīšanu;
- sadarbībā ar par aktivitāšu/apakšaktivitāšu īstenošanu atbildīgajām vai sadarbības iestādēm veikt izlases pārbaudes projektu īstenošanas vietās, lai analizētu projektu ietvaros veikto darbību, kas veiktas, lai nodrošinātu atbilstību horizontālajai prioritātei, sasaisti ar darbībām, kas veiktas projekta mērķa sasniegšanai;
- sniegt priekšlikumus horizontālo prioritāšu uzraudzības procesa uzlabošanai.